

Pochodzenie

Wnioski z kursu

Oto krótkie i praktyczne podsumowanie najważniejszych informacji z kursu.

1 Cele edukacyjne

W trakcie tego 75-minutowego kursu zdobędziesz wiedzę o tym:

- dlaczego pochodzenie towarów ma istotne znaczenie dla organów celnych;
- w jaki sposób funkcjonują niepreferencyjne reguły pochodzenia;
- w jaki sposób funkcjonują preferencyjne reguły pochodzenia;
- jakie są różne uzgodnienia preferencyjne;
- jaki status ma zarejestrowany eksporter;
- czym jest wiążąca informacja o pochodzeniu (WIP) i jak funkcjonuje po jej wydaniu.

2 Pochodzenie – wprowadzenie

- W przenośnym sensie pochodzenie towarów w handlu międzynarodowym można porównać do obywatelstwa lub tożsamości ludzi.
- Istnieją dwa rodzaje pochodzenia:
  - **Niepreferencyjne pochodzenie** służy do ustalania pochodzenia produktów, które podlegają wszelkiego rodzaju środkom lub taryfom.
  - **Preferencyjne pochodzenie** zapewnia pewne korzyści taryfowe w przypadku towarów znajdujących się w obrocie handlowym międzykrajami, które zawarły stosowne porozumienie (wzajemne) lub kiedy jedna strona przyznaje je (jednostronnie) w sposób autonomiczny. Zazwyczaj korzyści polegają na przywozie po obniżonej stawce lub na zwolnieniu z cła.
- Z zasady wszystkie towary mają niepreferencyjne pochodzenie, ale mogą mieć także preferencyjne pochodzenie, jeżeli istnieje porozumienie preferencyjne

2.1 Ustalanie pochodzenia

- Pochodzenie może dotyczyć produktów uzyskanych całkowicie lub przetworzonych.
- Reguły dotyczące ustalania pochodzenia produktu całkowicie uzyskanego lub przetworzonego zostały określone w przepisach Unii lub w konkretnych protokołach w sprawie reguł pochodzenia w porozumieniach handlowych. Preferencyjne pochodzenie towarów może się różnić od ich niepreferencyjnego pochodzenia.

2.2 Wykaz reguł

- Wykaz reguł to lista procesów obróbki lub przetwarzania, którym muszą zostać poddane materiały niepochodzące, aby wytworzony produkt uzyskał status pochodzenia.
- Podane reguły należy stosować do towarów w oparciu o ich klasyfikację w Systemie Zharmonizowanym (HS). Zanim możliwe będzie ustalenie, jakiemu przetwarzaniu należy poddać dany produkt, konieczne jest poznanie jego klasyfikacji.

2.3 Dowód pochodzenia

- Dowód pochodzenia to dokument, który daje organom celnym gwarancję, że towary pochodzą z danego kraju lub obszaru.
- Aby skorzystać z preferencyjnych środków handlowych, należy przedstawić dowód pochodzenia.

2.4 Wiążąca informacja o pochodzeniu (WIP)

- Decyzja WIP to decyzja celna, która daje pewność prawną w sprawie ustalenia pochodzenia.
- Przedsiębiorca może złożyć wniosek o wydanie decyzji WIP zarówno w sprawie niepreferencyjnego, jak i preferencyjnego pochodzenia.
(patrz część 6)

2.5 Współpraca administracyjna

- Aby status pochodzenia został sprawdzony przez organ celny, wprowadzone zostały procedury współpracy administracyjnej dotyczące handlu między krajami partnerskimi.
- To pociąga za sobą wymianę między właściwymi organami.

3 Niepreferencyjne reguły pochodzenia

3.1 Cel ustalenia niepreferencyjnego pochodzenia

- Niepreferencyjne pochodzenie jest wykorzystywane **do wszelkiego rodzaju** środków, między innymi cceł antydumpingowych, ceł wyrównawczych, embargo, ceł ochronnych itp.

3.2 Ustalanie niepreferencyjnego pochodzenia

- **Całkowicie uzyskane:** Towary całkowicie uzyskane w danym kraju lub na danym terytorium są uznawane za pochodzące z tego kraju lub terytorium.
- **Produkty przetworzone:** Towary, w produkcję których zaangażowane są więcej niż jeden kraj lub więcej niż jedno terytorium, uznaje się za pochodzące z kraju lub terytorium, w którym towary te zostały poddane **ostatniemu istotnemu, ekonomicznie uzasadnionemu** przetwarzaniu lub obróbce, w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu.

3.3 Wykaz reguł niepreferencyjnego pochodzenia

- Wykaz reguł służący do ustalania niepreferencyjnego pochodzenia przetworzonych towarów został określony w załączniku 22-01 RD.

3.4 Dowód pochodzenia w przypadku niepreferencyjnego pochodzenia

- Dowód pochodzenia towarów może być wymagany w celu skorzystania z pewnych specjalnych niepreferencyjnych porozumień w sprawie, przywozu, takich jak kontyngent taryfowy.
- Dowód pochodzenia ma formę świadectwa pochodzenia (załącznik 22-14 RW), wystawianego przez właściwy organ kraju pochodzenia lub przez wiarygodną agencję.
- We wszystkich pozostałych przypadkach nie ma konieczności każdorazowego przedkładania dowodu pochodzenia, a jedynie na żądanie organów celnych w toku prowadzonych przez nie czynności weryfikacyjnych.

3.5 Współpraca administracyjna

- Współpraca administracyjna **dotyczy wyłącznie stosowania środków specjalnych.**

Środki specjalne mają zastosowanie jedynie wtedy, kiedy nawiązana została współpraca administracyjna i przekazane zostały następujące informacje:

- Nazwy i adresy organów wydających (patrz 3.4 powyżej) wraz z wzorami pieczęci używanymi przez te organy;
- Nazwy i adresy organów rządowych, do których należy przysyłać następnie wnioski o weryfikację świadectw pochodzenia.

4 Preferencyjne reguły pochodzenia

4.1 Cel preferencyjnego pochodzenia

- Preferencyjne pochodzenie **może zapewniać pewne korzyści** certyfikowane w handlu towarami między krajami. Należy pamiętać, że w takim przypadku **musi być zawarte porozumienie preferencyjne** między UE a partnerem handlowym.

4.2 Ustalanie niepreferencyjnego pochodzenia

- **Całkowicie uzyskane**: pojęcie całkowicie uzyskanych należy sprawdzać w określonych protokołach.
- **Produkty przetworzone**: towary wymagające wystarczającego przetworzenia, aby uzyskać status pochodzenia. Pojęcie „wystarczającego” i „niewystarczającego” przetworzenia wymaga sprawdzenia w określonych protokołach reguł pochodzenia.

4.3 Wykaz reguł niepreferencyjnego pochodzenia

- Wykaz reguł mających zastosowanie do ustalania preferencyjnego pochodzenia towarów przetworzonych jest właściwy dla każdego preferencyjnego porozumienia i **określony w powiązanych protokołach** dotyczących reguł pochodzenia

4.4 Wykaz reguł niepreferencyjnego pochodzenia

- Poza wykazem reguł, przy ustalaniu preferencyjnego pochodzenia mogą mieć także zastosowanie zasady tolerancji. Dzięki **temu** producenci **mogą wykorzystywać** pewną **ilość- materiałów niepochodzących**. Niemniej nie można się nimi posługiwać po przekroczeniu ilości określonych w wykazie reguł. Należy podkreślić, że zasady tolerancji są specyficzne dla każdego porozumienia i określone w powiązanych protokołach dotyczących reguł pochodzenia.

4.5 Kumulacja

- Kumulacja jest pojęciem używanym do opisanie systemu, który umożliwia dalsze przetwarzanie lub dodawanie produktów pochodzących z państwa A do produktów pochodzących z państwa B, tak jakby pochodziły z państwa B.
- W takim przypadku produkty nie muszą być „wystarczająco” przetwarzane, jak określono w wykazie reguł. Muszą jednak zostać poddane przetworzeniu wykraczającemu poza „niewystarczające”.
- Ma to zastosowanie wyłącznie w sytuacji, kiedy kraje posługują się identycznymi regułami pochodzenia.

- Kumulacja dwustronna to podstawowy rodzaj kumulacji, który jest wspólny dla wszystkich umów preferencyjnych. Inne rodzaje kumulacji to na przykład kumulacja diagonalna, regionalna, pełna i rozszerzona.

4.6 Reguła transportu

- Kiedy produkt jest wywożony z kraju wywozu do kraju przywozu, zachowuje swój status pochodzenia o tyle, o ile zachowane zostaną pewne reguły związane z transportem. (Czy dozwolony jest tranzyt przez państwo trzecie, czy dozwolona jest przesyłka partiami, jakie dowody tranzytu lub niemanipulacji są wymagane itd.)

Powyższe reguły są bliżej zdefiniowane w protokołach reguł pochodzenia konkretnych umów preferencyjnych.

- W przypadku GSP, reguły opierają się na zasadzie niemanipulacji, umożliwiając składowanie i dzielenie partii w kraju tranzytu

4.7 Dowód preferencyjnego pochodzenia

- Dowód pochodzenia ma postać formularza, jak wskazano w konkretnych umowach preferencyjnych.
- Mogą to być **świadczenia pochodzenia** wydane przez właściwy organ kraju pochodzenia **lub oświadczenie o pochodzeniu** przedłożone przez samego eksportera.

4.8 Współpraca administracyjna

- **Współpraca administracyjna jest ujęta w każdym porozumieniu o preferencyjnym pochodzeniu.**

Są to ramy współpracy między właściwymi organami krajów partnerskich. Umożliwiają im sprawdzanie, czy reguły są odpowiednio stosowane

5 Rodzaje umów preferencyjnych

5.1 Jednostronne umowy handlowe

- Na podstawie jednostronnych umów handlowych, Unia przyznaje preferencje krajom rozwijającym się w formie obniżonej taryfy lub dostępu beztaryfowego do rynku Unii. Preferencyjne traktowanie nie jest wzajemne.

5.1.1 Ogólny system preferencji (GSP)

- **Zreformowany GSP Unii** jest określony w rozporządzeniu 978/2012. Systemy oferowane przez różne państwa darczyńców i ich reguły pochodzenia różnią się

zasadniczo. Na przykład towary zgodne z warunkami GSP obowiązującymi w USA niekoniecznie będą zgodne z GSP stosowanymi w UE.

- Wyróżnić można trzy zasadnicze warianty systemu:
  - **Standardowe/ogólne rozwiązanie GSP**: zapewnia **częściowe lub całkowite wyeliminowanie taryfy** w odniesieniu do dwóch trzecich wszystkich kategorii produktów.
  - **GSP+**: oferuje **pełne wyeliminowanie taryf** w odniesieniu zasadniczo do tych samych kategorii produktów, co te objęte rozwiązaniem ogólnym.
  - Wszystko oprócz broni (**EBA**): przyznaje krajom najsłabiej rozwiniętym (LDC) **bezcłowy i bezkontyngentowy dostęp do wszystkich produktów, za wyjątkiem broni i amunicji**.
- Jako dowód pochodzenia eksporter powinien przedłożyć oświadczenie o pochodzeniu. Eksporter musi być eksporterem zarejestrowanym (REX). To oznacza, że musiał zostać zarejestrowany w systemie REX przez właściwy organ celny kraju pochodzenia.

Okres przejściowy umożliwi w pewnych warunkach krajom korzystającym dalsze posługiwanie się świadectwem pochodzenia, formularz A, do końca czerwca 2020 r.

5.1.2 *Autonomiczne środki handlowe (ATM)*

- Unia stosuje różnego rodzaju **autonomiczne środki handlowe** do przyznawania preferencji **na zasadzie tymczasowej** różnym kategoriom krajów, z uwzględnieniem ich konkretnej sytuacji. Jeden rodzaj takich środków jest oferowany na przykład Bałkanom Zachodnim.

5.1.3 *Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)*

- KTZ **nie stanowią części obszaru celnego Unii**. Są one niemniej **konstytucyjnie związane** z czterema państwami członkowskimi (Dania, Francja, Niemcy i Zjednoczone Królestwo).
- UE udziela **jednostronnych preferencji handlowych na wszystkie produkty** pochodzące z KTZ. Dla celów zdefiniowania pojęcia pochodzenia, **KTZ uznaje się za jedno terytorium**.
- Pochodzenie może zostać dowiedzione na podstawie świadectwa przewozowego EUR.1 (wystawianego przez właściwy organ kraju pochodzenia)

5.2 *Umowy dwustronne i wielostronne*

- Komisja Europejska negocjuje i wdraża w imieniu Unii dwustronne i wielostronne porozumienia handlowe z krajami nieunijnymi.
- Większość wielostronnych porozumień handlowych UE jest koordynowanych przez Światową Organizację Handlu (WTO).

- Umowy o wolnym handlu (FTA) mogą być dwustronne lub wielostronne, w zależności od liczby zaangażowanych krajów.

6 Wiążąca informacja o pochodzeniu (WIP)

6.1 Wydawanie decyzji WIP

- Aby uzyskać WIP, przedsiębiorca musi złożyć wniosek do organu celnego **właściwego** ze względu na swoją **siedzibę** lub **obszar**, gdzie WIP będzie **wykorzystywana**.
- Organ celny sprawdzi, czy przedsiębiorca posiada numer EORI oraz zamierzone zastosowanie decyzji WIP lub zamierzone zastosowanie procedury celnej.
- Wniosek nie zostanie przyjęty, jeżeli identyczny wniosek został już złożony przez tego samego wnioskodawcę lub w jego imieniu
- Jeżeli potrzebne są dodatkowe informacje, wnioskodawca będzie zobowiązany je dostarczyć.
- Jeżeli wszystkie warunki zostaną spełnione, organ celny wyda decyzję i powiadomi wnioskodawcę.
- Decyzja WIP jest wiążąca dla organów celnych wszystkich państw członkowskich oraz dla posiadacza decyzji. Decyzja pozostaje ważna przez maksymalnie 3 lata od dnia jej wejścia w życie.

6.2 Zarządzanie decyzjami WIP

- Po wydaniu decyzja WIP może zostać unieważniona, utracić ważność lub zostać cofnięta przed upływem 3-letniego okresu ważności. Decyzji WIP nie zmienia się.
- **Unieważnij** decyzję WIP:
  - Decyzja WIP zostanie unieważniona, jeżeli została wydana na podstawie nieścisłych lub niekompletnych informacji otrzymanych od wnioskodawcy.
  - Posiadacz decyzji ma prawo do bycia wysłuchanym przed unieważnieniem decyzji WIP.
  - Unieważnienie obowiązuje od daty wejścia w życie pierwotnej decyzji.
- **Utrata ważności:**
  - Decyzja WIP traci ważność:
    - jeżeli nie jest już zgodna z obowiązującym prawem w następstwie przyjęcia nowego rozporządzenia lub zawarcia nowego porozumienia;
    - jeżeli nie jest już zgodna z porozumieniem w sprawie reguł pochodzenia WTO lub z notami wyjaśniającymi albo z opinią o pochodzeniu przyjętą do interpretacji porozumienia.

- Decyzja WIP utraci swoją ważność w momencie, kiedy przestanie być zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.
- **Cofnij** decyzję WIP:
  - Decyzja WIP zostanie cofnięta, kiedy przestaje być zgodna z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej
  - Posiadacz decyzji ma prawo do bycia wysłuchanym przed cofnięciem decyzji WIP.
  - Cofnięcie wchodzi w życie w dniu publikacji sentencji wyroku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
  - Komisja Europejska może przyjąć decyzje zobowiązujące państwa członkowskie do cofnięcia decyzji WIP w celu zapewnienia prawidłowego i jednolitego ustalania pochodzenia towarów.
- **Okres przedłużonego użycia** w przypadku decyzji WIP traci ważność lub zostaje cofnięty
  - Posiadacz decyzji może mieć prawo do wystąpienia o okres przedłużonego użycia. Celem koncesji jest ochrona przedsiębiorców przed niekorzystnym wpływem okoliczności, które nie podlegają ich kontroli. Okres przedłużonego użycia nie może zostać zastosowany do WIP dotyczącej wywozu.

Pamiętaj, jest to krótkie i praktyczne podsumowanie najważniejszych informacji z kursu. Jedyne akty prawne Unii Europejskiej publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej uznaje się za autentyczne. Komisja w żaden sposób nie ponosi odpowiedzialności w związku z tym szkoleniem.